

Udvidet resumé

Fuld på cykel

*Jesper Søndergaard Hemmingsen, Dokumentation, Rådet for Sikker Trafik,
Henning Algreen Pedersen, Vicepolitiinspektør, Operativ Leder, Københavns Politi
Anette Jerup Jørgensen, g62n@kk.dk, chefkonsulent, Københavns Kommune*

Baggrund

En stor del af landets teenagere kører dagligt på cykel. Det er godt for deres helbred og godt for miljøet. Men alt for mange unge, tager også cyklen, når de er fulde. I en undersøgelse foretaget af Rådet for Sikker Trafik og analyseinstituttet Wilke svarer 30 procent af unge i alderen 16 til 19 år, at de én eller flere gange inden for det seneste år har kørt på cykel, selv om de var så fulde, at de havde svært ved at styre deres cykel. Blandt drengene er tallet 34 procent, og for pigerne er det 26 procent.

I Københavns Kommune er særligt de unge cyklister overrepræsenteret i ulykkesstatistikkerne, herunder unge alkoholpåvirkede cyklister, der kommer til skade i nattelivet. Derfor er forebyggelse af alkoholrelaterede ulykker blandt unge cyklister et indsatsområde i Københavns Kommunes handlingsplan for Trafiksikkerhed 2021-2025. Og forebyggelsen kræver en flerstrengt indsats på tværs af aktører.

Formål

Formålet med oplægget er at give indsigt i problemets omfang (spirituskørsel på cykel) og sætte fokus på, hvordan vi søger at forebygge ulykker med unge spirituspåvirkede cyklister med forebyggende indsatser fra Københavns Kommune, Københavns Politi og Rådet for Sikker Trafik.

Metoder, analyser og fremgangsmåder

Oplægget er baseret på analyser af Politiets ulykkesdata og ambulancedata fra Region Hovedstaden og viden og erfaring fra forebyggende indsatser fra Rådet for Sikker Trafik, Københavns Politi og Københavns Kommune.

For at forebygge spiritusulykker blandt cyklister og særligt unge, er der behov for en flerstrengt indsats på tværs af forskellige aktører. Indsatser med forskellig karakter kan understøtte hinanden og sammen virke forebyggende.

De indsatser, der er i spil i Københavns Kommune rummer:

1. Dialog med unge - understøtter unges refleksion over egen og venners trafikadfærd i nattelivet.

2. Støtter unge i at træffe fornuftige valg for dem selv og deres venner i de situationer, hvor de er alkoholpåvirkede og skal hjem fra byen.
3. Politiet sanktionerer ved tydeligt påvirket cyklist på vej. Forebyggende indsatser – erfaringer og effekter.

Den forebyggende indsats i København er en flerstrengt indsats på tværs af Københavns Kommunes forvaltninger, Rådet for Sikker Trafik og Københavns Politi.

Rådet for Sikker Trafik – Ungekampagnen

Rådet for Sikker Trafik har lanceret en kampagne med fokus på, at det er farligt at cykle fuld. Kampagnen er målrettet de unge cyklister i alderen 16 til 19, og den skal forsøge at appellere til de unge. De bør hjælpe hinanden ved at sige fra over for venner og veninder, hvis de vil cykle fulde.

Kampagnen henvender sig til en målgruppe, der er dygtige til at gennemskue adfærsændrende kommunikation. Derfor handler det om at levere budskabet på en måde, så man ikke fremstår for moraliserende, for så vil de unge ikke lytte. Men kampagnen skal samtidig levere et kontant budskab, som de unge skal tage til sig. Kampagnens omdrejningspunkt er en hero-film, der viser en autentisk og sjov tur i byen, men som tager en alvorlig drejning. Filmen er optaget på en mobiltelefon og skudt i 9:16-formatet. Formålet er, at filmen fremstår autentisk, og som et hvilket som helst andet stykke content, de unge interagerer med i deres feed. Det gør skiftet fra sjov til alvor større og får forhåbentlig budskabet til at sætte sig så fast, at de unge husker det, næste gang de er fulde i nærheden af en cykel.

Filmen blev i efteråret 2022 annonceret på YouTube, TikTok, Instagram og andre digitale kanaler. Den bliver annonceret igen i forsommeren 2023. Kampagnen er evalueret i juni 2023. Resultaterne præsenteres på Trafikdage 2023.

Københavns Politi

Københavns Politi har kontinuerligt fokus på cyklister, herunder også påvirkede cyklister. Ved landsdækkende indsatser rettet mod spiritus skærper Københavns Politikreds sit fokus på cyklisters adfærd. Udover at Københavns Politi følger de landsdækkende forebyggende indsatser, hvor bløde trafikanter og spiritus/narkopåvirket kørsel er et tema har Københavns Politikreds løbende fokus på cyklister – og påvirkede cyklister i nattelivet i forbindelse med Trygt Natteliv (primært omkring Middelalderbyen).

I sommerperioden med godt vejr er Københavns Politikreds opmærksomme på fx havnebade, parker mv. og cyklisme som transportmiddel efter en "god dag med indtag af alkohol." Ved disse indsatser er en besigtigelse af cyklisten altid en del af den politiforretning, som skal gennemføres. En besigtigelse sammenholdt med et kørselsmønster især ift. cyklister skal kunne afdække om pågældende er påvirket.

Oplevelsen blandt de cyklister, som bliver standset/sigtet for at køre påvirket på cykel er, at for nogles vedkommende er det et nemt tilgængeligt transportmiddel sammenholdt med et manglende kendskab til, hvornår man må køre på cykel (påvirketheden) Andre påvirkede cyklister har et godt kendskab til loven, og er fuldt beviste om, at de ikke risikerer at miste kørekortet, hvis de bliver sigtet/dømt for at køre fuld på cykel.

Nogle af vores indsatser bliver delt via sociale medier/aviser, da vi via disse tror på en større viden på området, og forhåbentlig opnår en præventiv effekt.

Københavns Kommune

Partnerskaber med ungdomsuddannelserne i København

Teknik- og Miljøforvaltningen har etableret et samarbejde med Sundhedsforvaltningen om fremme af trafikikkerhed blandt unge. Sundhedsforvaltningen har et partnerskabsprogram med alle 33 ungdomsuddannelsesinstitutioner i Københavns Kommune, hvor de laver sundhedsprofilmålinger på de

enkelte uddannelsesinstitutioner og efterfølgende i dialog med det enkelte ungdomsuddannelsessted laver handleplan for forebyggende indsatser i det følgende skoleår. Via dialog i partnerskaberne promoverer sundhedsforvaltningens konsulenter Rådet for Sikker Trafiks Ungekampagne og Sikker Trafik LIVE og arbejder på at få det integreret i ungdomsuddannelsernes handlingsplaner for forebyggende indsatser. Indsatsen er nyopstartet og ikke evalueret endnu.

Samarbejde med natteværterne

Teknik og Miljøforvaltningen har også etableret samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen, som har Natteværter til stede i nattelivet i København. Natteværterne samarbejder tæt med blandt andre Politiet, alarmcentralen. Natteværterne tager dels ud og holder foredrag på ungdomsuddannelsessteder med fokus på, hvordan de unge skaber en god fest, hvor de selv og andre kan føle sig trygge og komme sikkert hjem. Dels er de til stede som værter på gaden i nattelivet, hvor de aktivt griber ind fx hvis nogen er blevet for fulde til at tage vare på sig selv og de er blevet væk fra deres venner. De stopper også unge, der er for fulde til at cykle og hjælper dem med at låse cyklen igen og finde anden måde at komme hjem på (taxi, bus, metro).

Erfaringerne med natteværternes indsats er gode – de unge er lydhøre, når de møder dem i nattelivet – og de møder også unge som kan huske Natteværterne fra, at de har været ude at holde oplæg på deres ungdomsuddannelse. Sekretariatet for Natteværter modtager mange taknemmelige mails fra forældre til unge, der er blevet hjulpet af Natteværterne, så de kom sikkert hjem.